

Asia: VN/13206/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi vetymarkkinalaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen uusiutuvat ry kiittää mahdollisuudesta lausua vetymarkkinalain luonnoksesta.

Vetymarkkinalain keskeisenä tavoitteena tulee olla toimivien vetymarkkinoiden syntymisen mahdollistaminen Suomessa. On perusteltua, että markkinaa lähestytään vaiheittain ja vältetään liian raskasta sääntelyä tilanteessa, jossa vedyn kysyntä, tarjonta ja liiketoimintamallit ovat vasta kehittymässä. Koska laki ei suoraan luo markkinoita vedystä valmistetuille jalosteille, kuten e polttoaineille, sen tulee varmistaa, että vedyn tuotannon ja käytön edellytykset ovat mahdollisimman suotuisat. Sääntelyn tulee olla investointeja tukevaa, ennakoitavaa ja siirtymävaiheessa riittävän joustavaa, jotta se ei muodosta tarpeettomia hallinnollisia tai taloudellisia esteitä hankkeiden käynnistymiselle.

Vedyn tuotanto perustuu sähköön ja erityisesti uusiutuvaan sähköön, joten vetymarkkinoiden kehitys on tiiviisti sidoksissa sähkömarkkinoihin. Lakiluonnoksessa tätä yhteyttä tulisi vahvistaa. Sääntelyn tulee mahdollistaa elektrolyysin hyödyntäminen joustavana sähkönkulutuksena ja vedyn tuottajien osallistuminen kulutusjouktoon sekä säätö- ja reservimarkkinoille teknologianeutraalisti ja syrjimättömästi. Tuotannon ajallista optimointia sähkön hinnan, kysynnän ja tuotantotilanteen mukaan ei tule rajoittaa.

Laissa on syytä kiinnittää huomiota vedyn kuljetukseen ja varastointiin, myös rajojen yli. Tällöin tärkeää on suomalaisten vedyntuottajien suojelu, jos ilmenee kuljetusongelmia sekä meriviennin tunnustaminen lainsäädännössä. Varastointiin liittyen olisi hyvä selvittää putkistojen ja varastojen varauksien kestoja sekä vastuuta investoida suuriin kansallisiin varastointilaitoksiin. On myös syytä ottaa huomioon tilanteet, joissa suomalainen vetytoimija varastoi vetyä ulkomaalaisessa varastossa.

Suomen uusiutuvat ry katsoo, että vetymarkkinat tulee varmistaa kaksi periaatetta: ensinnäkin sääntelyn on oltava siirtymävaiheessa kevyttä, ennakoitavaa ja investointeja tukevaa; toiseksi sen on edistettävä sähkö- ja vetymarkkinoiden integraatiota siten, että vedyn tuotanto voi toimia aidosti joustavana ja markkinaehtoisena osana sähköjärjestelmää. Näin laki voi tukea kilpailukykyisen vetytalouden ja siihen perustuvan teollisen arvonluonnin syntymistä Suomessa.

Kyrölä Kimmo
Suomen uusiutuvat ry